«خادمی» تبدیل ایران به واردکننده بنزین را نتیجه جفت‌پا رفتن مدیران در کشور و منابع آن دانست:

وااسفا که نفت مفت می‌فروشیم و بنزین گران وارد می‌کنیم

رامتین موثق

مدتی است که مسئولان دائم درباره افزایش مصرف بنزین هشدار می‌دهند و روند مصرف هم تصاعدی رو به افزایش است؛ این رویه نگران کننده است زیرا تجربه نشان داده که اظهاراتی اینچنین، مقدمه افزایش قیمت بنزین در ایران تلقی می‌شود.

در ۲۰ روز سفرهای نوروزی (از ۲۵ اسفند ۱۴۰۳ تا ۱۴ فروردین ۱۴۰۴) در مجموع ۲ میلیارد و ۶۹۷ میلیون و ۵۰۰ هزار لیتر بنزین در ایران مصرف شد که این حجم مصرف در ایام نوروزی بی‌سابقه بوده است. در این حالت علیرضا آرمان مقدم، معاون اجرایی مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، نیز اعلام کرده است که روزانه ۹ میلیون لیتر بنزین به کشور وارد می‌شود!

برای بررسی جوانب واردات بنزین و احتمال افزایش قیمت آن، «توسعه ایرانی» گفت‌وگویی با یکی از کارشناسان این حوزه داشته که مشروح آن از نظر می‌گذرد.

از خام‌فروشی نفت فاصله نگرفتیم

رئیس هیات مدیره انجمن شرکت‌های حفاری و خدمات فنی نفت و گاز ایران و نماینده سابق مجلس در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، در واکنش به واردات بنزین توسط ایران، اظهار کرد: با توجه به اینکه جزو بزرگترین دارندگان ذخایر نفت و گاز، هستیم، اگر هر کشور دیگری متوجه شود که چنین کشوری با چنین منابعی، با تاریخ ۱۲۰ سال کشف و حفاری، فرآورده‌های نفتی خود را از خارج وارد می‌کند، جای سوال است و شاید باور نکند.

هدایت‌الله خادمی درباره علت تبدیل شدن ایران به واردکننده بنزین تصریح کرد: وااسفا که به رغم توصیه‌های بسیاری از افراد، از جمله شخص رهبری، از خام‌فروشی فاصله نگرفتیم و سعی نکردیم نفت خام را به فرآورده‌های باارزش تبدیل کنیم.

او افزود: برای اینکه نفت خام را ارزان و مفت نفروشیم، تک‌محصولی نباشیم تا تحریم‌ها اثرگذاری کمتری داشته باشند، باید این نفت خام را به فرآورده‌های باارزش دیگر از جمله بنزین، بنزین هواپیما، گازوییل و سایر تبدیل کنیم و در آن زمان است که ارزش افزوده زیادی داریم.

خادمی ادامه داد: برای کشوری مثل ایران زشت است که به واردات فرآورده‌های نفتی وابسته باشد زیرا پتانسیل بسیاری برای تولید داریم.

به گفته این کارشناس حوزه انرژی، اگر همین نفت خام را به بنزین تبدیل کرده بودیم، حداقل نیاز همسایگان خودرا می‌توانستیم برطرف کنیم تا در زمان تحریم، صادرات و درآمد خوبی داشته باشیم.

خادمی تاکید کرد: اما این کار را نکردیم و بالاخره معجزه که نمی‌شود؛ وقتی پالایشگاه جدیدی تاسیس نمی‌کنیم و پالایشگاه‌ها ارتقا پیدا نمی‌کنند، وقتی نمی‌خواهیم کار خوب انجام دهیم، معجزه هم رخ نمی‌دهد به صورتی که چون ذخایر زیادی داریم پس حتما بتوانیم تمام نیازهای سوختی کشور را تامین کنیم

او خاطرنشان کرد: چنین روندی باعث شد که نفت خام را ارزان بفروشیم و بعد فرآورده‌های آن را از کشورهایی که اصلا نفت ندارند، بخریم زیرا این کشورها نفت ما را می‌گیرند و آن را به فرآورده‌های نفتی تبدیل می‌کنند.

جفت پا رفتن مدیران در منابع کشور!

رئیس هیات مدیره انجمن شرکت‌های حفاری و خدمات فنی نفت و گاز ایران ادامه داد: پتروشیمی‌ها هم که سوخت ارزان دریافت می‌کنند، در این حالت این سوخت ارزان را باید به فرآورده‌های باارزش تبدیل کنند و بعد صنایع پایین‌دستی مربوط به آن فرآورده‌ها باید در کشور باشد تا شغل و ارزش افزوده آن برای ایران باشد اما پتروشیمی‌ها سوخت مفت می‌گیرند و آن را به متانول مفت تبدیل می‌کنند که خود متانول یک ماده اولیه است و آن را ارزان قیمت به خارج کشور می‌فرستیم. آن کشورها هم صنایع پایین‌دستی تبدیل این متانول را به فرآورده‌های باارزش دارند که هم شغل و درآمد ایجاد می‌کنند و هم همان فرآورده‌هایی که از متانول تولید می‌کنند با قیمت بسیار گزاف می‌فروشند.

به گفته خادمی، دلیل رواج چنین روندی نوع مدیریت کشور است که جفت‌پا در منابع رفته و به همین دلیل است که می‌بینیم در همه زمینه‌ها با بحران مواجه شده‌ایم.

هدایت‌الله خادمی: پتروشیمی‌ها سوخت مفت می‌گیرند و آن را به متانول مفت تبدیل می‌کنند که خود متانول یک ماده اولیه است و آن را ارزان به خارج کشور می‌فرستیم. آن کشورها هم صنایع پایین‌دستی تبدیل این متانول را به فرآورده‌های باارزش دارند و همان فرآورده‌هایی که از متانول تولید می‌کنند با قیمت بسیار گزاف به ما می‌فروشند. در واقع مدیریت ما جفت‌پا در منابع کشور رفته است! به همین دلیل است که می‌بینیم در همه زمینه‌ها با بحران مواجه شده‌ایم

ما ناکارآمدی خود را گردن مردم می‌اندازیم و کسی هم پاسخگو نیست و وزرا هم فقط چهار سال می‌مانند و بعد می‌روند. مگر ما نبودیم که چند سال پیش گفتیم زمستان سخت اروپا پدر آنها را درمی‌آورد، پس چه شد؟ پدر خودمان که درآمد! راه مدیریت انرژی در ایران کاهش مصرف نیست، کشور به انرژی نیاز دارد و باید مصرف کند ولی مسئولان فقط سعی بر کاهش این مصرف دارند و انرژی مردم را قطع می‌کنند تا مردم به دنبال شمع و ژنراتور و چراغ موشی و... بروند

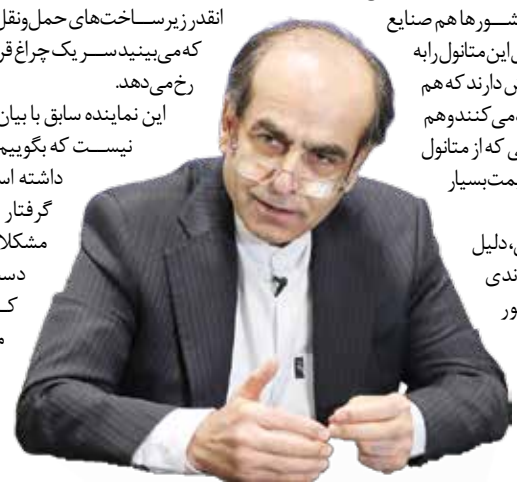

ناکارآمدی‌ها را گردن مردم می‌اندازیم

خادمی درباره احتمال افزایش قیمت سوخت به بهانه واردات بنزین نیز گفت که مسئولین در حال تلاش برای افزایش قیمت بنزین هستند.

او افزود: بحث اینست که همه دولتمردان چندده سال گذشته، به جای تولید انبوه یک کالا که هزینه تولید آن کاهش پیدا کند و بعد به مردم بفروشند، ناکارآمدی خود را روی سر مردم ریختند.

این تحلیلگر مسائل انرژی درباره دعوت مردم به مصرف کم بیان کرد: وضع به صورتی است که منابع زیرزمینی را استفاده نمی‌کنند و کشورهای همسایه از آن بهره‌مند می‌شوند و به مردم می‌گویند که بیشتر از این نمی‌توانیم توسعه بدهیم و «همینه که هست» و شما کم مصرف کنید! آخر کم مصرف کردن کیفی است، چقدر باید کم مصرف کنند؟ برای چه باید کم مصرف کنند؟ مگر می‌شود کشوری کم انرژی مصرف کند اما توسعه پیدا کند؟

خادمی با اشاره به ضدیت توسعه با کم مصرف کردن انرژی، ادامه داد: چین، آلمان و... بیشترین انرژی را در دنیا مصرف می‌کنند چون توسعه پیدا کرده‌اند، چون کارخانه و صنعت ایجاد می‌کنند و آن صنعت نیازمند انرژی است اما در کشور ما می‌بینیم که تابستان تعطیلیم، زمستان تعطیلیم، پارسال که پاییز هم تعطیل بودیم و امیدواریم که دولت‌ها فقط بتوانند در بهار مدیریت کنند که ببینیم امسال بهار هم چگونه پیش می‌رود.

به اعتقاد او، حال تولید و صنعت در ایران خوب نیست و چون تولید سوخت هم به دلیل ناکارآمدی کاهش پیدا کرده، به مردم می‌گویند کم مصرف کنند اما به صنایع چه باید بگوییم؟

رئیس هیات مدیره انجمن شرکت‌های حفاری و خدمات فنی نفت و گاز ایران در نقد برخی که اعتقاد به پایین بودن قیمت بنزین در ایران دارند، گفت: برخی می‌گویند هزینه و قیمت سوخت در کشور پایین است، این حرف‌ها حرف‌های کارشناسانه نیست. در دنیا هزینه تولید یک بشکه نفت چند برابر ایران است اما به این دلیل که تجهیزات آنها ارتقا یافته است و دستمزدهای آنچنانی می‌دهند و بنابراین هزینه تولید یک بشکه بالا می‌رود می‌توانند قیمت را افزایش دهند از آن طرف حقوق ۵ هزار دلار یک حقوق عادی است اما در ایران با حقوق ۲۰۰ دلاری چگونه می‌خواهند زندگی کنند وقتی قیمت سوخت بر بسیاری از کالاهای مصرفی هم تاثیرگذار است؟

تامین برق توسط انرژی اتمی به اندازه یک سوم نیروگاه عادی!

خادمی در ادامه ادعای مصرف زیاد سوخت توسط مردم را اشتباه بزرگ و دروغ خواند و توضیح داد: در دنیا سبد انرژی متنوع است و اینطور نیست که فقط گاز به خانه‌ها برده باشند، انرژی آنها از جای دیگر مانند خورشید و انرژی اتمی تامین می‌شود اما انرژی اتمی ما ۶۰ سال است که ۱۰۰۰ مگاوات برق می‌دهد که به اندازه یک سوم یک نیروگاه عادی است.

او تصریح کرد: ما ناکارآمدی خود را گردن مردم می‌اندازیم و کسی هم پاسخگو نیست و وزرا هم فقط چهار سال می‌مانند و بعد می‌روند. مگر ما نبودیم که چند سال پیش گفتیم زمستان سخت اروپا پدر آنها را درمی‌آورد، پس چه شد؟ پدر خودمان که درآمد!

این کارشناس افزود: راه مدیریت انرژی در ایران کاهش مصرف نیست، کشور به انرژی نیاز دارد و باید مصرف کند ولی مسئولین فقط سعی بر کاهش مصرف دارند و انرژی مردم را قطع می‌کنند تا مردم به دنبال شمع و ژنراتور و چراغ موشی و... بروند.

فرقی ندارد بر کجا دست بگذاریم؛ در برق؟ در میادین گازی مشترک که آنها را توسعه ندادیم و همسایگان از ما پیشی گرفته‌اند؟ در زیرساخت‌ها هم همین وضع برقرار است، تهران را که اکنون می‌بینم یاد ۴۵ سال پیش پکن و دهلی نو می‌افتم زیرا آن زمان این شهرها پر از موتورسیکلت و دوچرخه بود چون وضع زیرساختی و منابع و امکانات خوب نبود اما اکنون زیرساخت‌ها را درست کردند ولی در تهران زیرساخت‌های حمل‌ونقل شهری بد و فاجعه‌بار است

خنثی کردن آثار رفع تحریم‌ها بانحوه عملکرد مدیران!

خادمی در جمع‌بندی سخنان خود اظهار کرد: اعتقادم بر اینست که باید خودمان بنزین را تولید کنیم.

او ادامه داد: مسئله اول تولید است اما گریبان کسی را هم برای این ناکارآمدی‌ها نمی‌گیرند. به خصوص از ۱۲ سال گذشته وضعیت بدتر شده و چند وزیر این دوره باید محاکمه شوند و اگر کسی ترک فعل او ثابت شد، باید با او برخورد شود. اگر دو نفر محاکمه شوند دیگر کسی با پارتی‌بازی پست‌های مدیریتی را اشغال نمی‌کند چون می‌دانند کسی آنها را باز خواست خواهد کرد.

این نماینده اسبق مجلس در پایان خاطرنشان کرد: اگر ارتباط ما با دنیا هم عالی شود با وضعیت مدیران فعلی اتفاق خاصی نمی‌افتد مگر اینکه خودشان بیایند و کشور را به دستشان بگیرند و با منابع کشور ماهر کاری دلشان می‌خواهد بکنند!

نماینده اسبق مجلس در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: وقتی پالایشگاه جدیدی تاسیس نمی‌کنیم و پالایشگاه‌ها ارتقا پیدا نمی‌کنند، وقتی نمی‌خواهیم کار خوب انجام دهیم، معجزه هم رخ نمی‌دهد به گونه‌ای که چون ذخایر زیادی داریم پس حتما بتوانیم تمام نیازهای سوختی کشور را تامین کنیم

خبر اقتصادی

شرکت آب و فاضلاب استان تهران خبر نداد:

قطع ۱۲ ساعته آب بدمصرف‌ها

شرکت آب و فاضلاب استان تهران از آغاز اکران عمومی و گسترده پویش ۲۰ درصد از روز شنبه (امروز) خبر داد و گفت: اساسی‌ترین هدف این پویش تشویق مشترکان دارای مصرف در حد الگو به صرفه‌جویی روزانه ۲۰ لیتر و دعوت مشترکان پرمصرف به صرفه‌جویی ۲۰ درصدی مصارف آب است. به گزارش ایلنا، همچنین سخنگوی صنعت آب در روزهای اخیر از قطع ۱۲ ساعته جریان آب مشترکان بدمصرف و اعمال محدودیت‌های بیشتر در صورت تداوم بدمصرفی خبر داده است.

معاون اجرایی رئیس جمهور اعلام کرد:

«طیب‌نیا»؛ گزینه اصلی دولت برای وزارت اقتصاد

معاون اجرایی رئیس جمهور اعلام کرد: فهرستی از افراد شایسته را برای تصدی مسئولیت وزارت امور اقتصادی و دارایی به رئیس جمهور پیشنهاد کرده‌ایم که در رأس آن علی طیب‌نیا قرار دارد. به گزارش تسنیم، محمدجعفر قائم‌پناه، در سخنانی اعلام کرده است: پس از بررسی‌های کارشناسی و جلسات متعدد، فهرستی از افراد شایسته را برای تصدی مسئولیت وزارت امور اقتصادی و دارایی به رئیس جمهور پیشنهاد کرده‌ایم که در رأس آن علی طیب‌نیا قرار دارد. گفتنی است، او در کارنامه کاری خود، در دولت دوازدهم نیز وزیر اقتصاد بود و در دولت پزشکیان نیز با حکم رئیس جمهور سمت مشاور عالی وی را عهده‌دار است.

رئیس اتاق بازرگانی تهران:

موضوعات واجب‌تر از واردات خودرو وجود دارد

رئیس اتاق بازرگانی تهران گفت: دولت در شرایط کنونی با محدودیت جدی ارز روبه‌رو شده و در تامین ارز واردات کالاهای اساسی کمبود دارد بنابراین برای واردات خودرو می‌تواند به جای ارز حاصل از صادرات و فروش نفت و گاز از واردات خودرو با روش بدون انتقال ارز استفاده کند. به گزارش ایلنا، محمود نجفی عرب ادامه داد: در مورد خودرو نیز من با واردات این کالا به کشور موافق هستم، واردات خودرو علاوه بر اینکه به ایجاد رقابت در صنعت می‌انجامد، بستر بهره‌مندی مردم از فناوری روز دنیا را ایجاد می‌کند ضمن اینکه استفاده از خودروهای وارداتی مصرف سوخت را به میزان چشمگیری کاهش می‌دهد. اما دولت در شرایط کنونی با محدودیت جدی ارز روبه‌رو شده و در تامین ارز واردات کالاهای اساسی کمبود دارد زیرا منابع ارزی زیادی را در اختیار نداریم و نبود توازن در عرضه و تقاضای ارز است که بالا رفتن قیمت آن در کشور انجامیده است.

دبیر انجمن انبوه‌سازان:

سرمایه‌گذاران جرات ورود به بازار مسکن را ندارند

دبیر انجمن انبوه‌سازان با بیان اینکه بازارهای ریسک‌پذیر جذاب‌تر از مسکن شده‌اند، گفت: مردم دیگر جرات سرمایه‌گذاری در بازار مسکن را ندارند. به گزارش مهر، فرشید پورحاجت بیان کرد: آنچه که در حال حاضر مشخص است، کشور با یک عقب‌ماندگی بزرگ نسبت به دهه‌های گذشته در حوزه حقوق، دستمزد و تسهیلات بانکی روبه‌رو هستیم. اگر به تاریخ ۴۰ ساله حوزه مسکن نگاه کنیم، متوجه خواهیم شد که در زمان‌هایی که تسهیلات متناسب با نیاز مردم به بازار تزریق شده، شرایط برای مردم راحت‌تر شده است. به‌طور مثال، در برنامه سوم توسعه، هم ساخت‌وساز رونق داشت و هم عموم مردم راحت‌تر به مسکن دسترسی داشتند.

رئیس کمیسیون اقتصاد کلان اتاق بازرگانی:

سرمایه‌گذاری بدون اعتماد، معادله‌ای ناقص است

رئیس کمیسیون اقتصاد کلان اتاق بازرگانی ایران ضمن تاکید بر ابعاد فرامالی سرمایه‌گذاری علاوه بر بُعد مالی موضوع که از اهمیت چه بسا بیشتر از متغییرها و آورده مالی جهت سرمایه‌گذاری دارد، تحقق شعار «سرمایه‌گذاری برای تولید» را در گروی باز تعریف مفاهیمی همچون اعتماد، شفافیت و ثبات سیاست‌گذاری دانست به گزارش ایسنا، فرج‌الله معماری نام‌گذاری سال ۱۴۰۴ به عنوان «سال سرمایه‌گذاری برای تولید» را فرصتی مغتنم جهت بازاندیشی در الزامات سرمایه‌گذاری عنوان و تصریح کرد: اگر بخواهیم این شعار به فرجامی عملی منجر شود، باید نگاه‌ها را از صرفِ تأمین منابع به سوی مدیریت زمینه‌ها سوق دهیم. تولید، بدون سرمایه‌گذاری ممکن نیست و سرمایه‌گذاری نیز بدون اعتماد، شفافیت و تضمین بازگشت سرمایه، به جریان نمی‌افتد. به گفته او، آنچه سرمایه را به حرکت درمی‌آورد، نه فقط عدد و رقم ترازنامه‌ها، بلکه کیفیت سیاست‌گذاری، شفافیت رویه‌ها و ادراک فعالان اقتصادی از محیط پیرامون است.

با عبور از مرز ۱,۵ میلیون تومان:

قیمت کله پاچه معادل ٤ روز دستمزد کارگر ایرانی شد!

قیمت کله پاچه در سال جدید از ۱.۵ میلیون تومان عبور کرده است. این رقم با چهار روز دستمزد یک کارگر ایرانی برابری می‌کند. به گزارش تجارت‌نیوز، بررسی جزئیات قیمت‌ها در بازار نشان می‌دهد که کله‌پاچه خام در محدوده یک میلیون و ۱۰۰ هزار تومان به فروش می‌رسد و پخته‌شده یک دست کامل آن در طباخی‌ها بین ۱.۵ میلیون تا دو میلیون تومان به عرضه می‌رسد. این تغییر در قیمت یک غذای سنتی، خودنشانه‌ای از شکاف درآمدی فزاینده و کوچک شدن سفره خانوار ایرانی است.

گزارش

با آغاز دوباره تثبیت نرخ در بازار ارز تجاری:

عمر کوتاه سیاست ارز تک‌نرخی پایان یافت؟

در حالی که بازار ارز تجاری با هدف تعیین آزادانه و توافقی قیمت ارز بین صادرکنندگان و واردکنندگان و حرکت به سوی ارز تک‌نرخی تاسیس شده بود، رئیس کل بانک مرکزی در اظهارات جدید خود از تثبیت قیمت ارز در این بازار سخن گفته است. به گزارش تجارت‌نیوز، محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی، در نخستین جلسه با مدیران عامل بانک‌ها در سال ۱۴۰۴ که هفته گذشته برگزار شد، محورهای اصلی سیاست‌گذاری بانک مرکزی در سال جاری را تبیین کرد. فرزین با تاکید بر اینکه سیاست تثبیت در سال ۱۴۰۴ نیز محور اساسی برنامه‌های بانک مرکزی است، در مورد سیاست‌های ارزی این نهاد گفت: «بر مبنای سیاست تثبیت، نرخ ارز بازار ارز تجاری را در یک کانال مشخص تثبیت خواهیم کرد. همچنین برای کالاهای اساسی همچون سال گذشته نیز تامین ارز با نرخ ۲۸۵۰۰ انجام خواهد شد تا نیازهای معیشتی مردم با قیمت مناسب به دست آنان برسد.» فرزین در حالی از تثبیت قیمت در بازار ارز تجاری سخن گفته که به نظر می‌رسد این سیاست کاملا بر خلاف هدف ابتدایی تاسیس این بازار و وعده‌های دولت چهاردهم مبنی بر تک‌نرخی شدن ارز بوده و بانک مرکزی، تصمیم به عقب‌نشینی از سیاست‌های قبلی خود گرفته است.

بازار ارز تجاری از اواخر آذرماه سال ۱۴۰۳ کار خود را به صورت محدود آغاز کرد و در ابتدای بهمن‌ماه، به‌طور کامل جایگزین بازار نیمایی شد تا همه صادرکنندگان و واردکنندگانی که پیش از آن در بازار نیما حضور داشتند، به بازار ارز تجاری کوچ کنند. البته معاملات ارز کالاهای اساسی و دارو از این قاعده مستثنی بود و با نرخ ارز ترجیحی ادامه پیدا کرد. در آن زمان، رئیس کل بانک مرکزی در توضیح شیوه کارکرد بازار ارز تجاری، به صراحت تاکید کرد که معاملات در این بازار آزادانه و توافقی است و افراد می‌توانند در هر نرخی نسبت به خرید و فروش ارز اقدام کنند. با وجود این، سیاست جدید بانک مرکزی مبنی بر تثبیت نرخ بازار ارز تجاری در یک کانال مشخص، کاملا بر خلاف اظهارات چند ماه گذشته فرزین است و با اعمال این سیاست، بازار ارز تجاری عملا کارکرد خود را از دست داده و تفاوت چندانی با سامانه نیما نخواهد داشت.

بازار ارز تجاری ابزاری ضروری در تحقق یکی از وعده‌های اصلی دولت چهاردهم، یعنی تک‌نرخی شدن ارز بود و مسعود پزشکیان، رئیس دولت، چه در مناظره‌های انتخاباتی سال گذشته و چه پس از پیروزی در انتخابات، بارها بر لزوم تک‌نرخی شدن ارز تاکید کرد. با این حال، با تثبیت نرخ در این بازار، دستیابی به این هدف را تقریبا ناممکن خواهد کرد. این ناهماهنگی در سیاست‌های ارزی دولت و بانک مرکزی، آن هم در شرایطی که وزارت اقتصاد بیش از یک ماه است که بدون وزیر اداره می‌شود، بی‌شک ثبات این بازار را تهدید و پیش‌بینی آن را دشوارتر از قبل می‌کند.

عبدالناصر همتی نیز یکی از حامیان اصلی تک‌نرخی شدن ارز به شمار می‌رفت و بارها بر لزوم آن تاکید کرده بود. او در جلسه کمیسیون اقتصادی مجلس که برای بررسی دلایل افزایش نرخ ارز در بازار آزاد برگزار شد، گفت: «باید نرخ ارز، شناور مدیریت شده و تک‌نرخی باشد چون نمی‌شود چهار نرخ ارز داشته باشیم. نرخ شناور مدیریت شده بدان معناست که درصدی از آن در قالب نوسان در اختیار بانک مرکزی باشد تا بتواند نوسان را مدیریت کند.»

همتی همچنین تاکید کرد: «با این تورم و نقدینگی نمی‌توان همیشه نرخ ارز را ثابت نگه داشت که در این صورت باعث کاهش صادرات و ایجاد فساد می‌شود». با وجود این، با برکناری عبدالناصر همتی از وزارت اقتصاد، سیاست ارز تک‌نرخی یکی از حامیان اصلی خود را از دست داد و به نظر می‌رسد این برکناری، یکی از دلایل اصلی عقب‌نشینی بانک مرکزی از سیاست‌های خود در قبال بازار ارز تجاری باشد.

گزارش

در ۲ دهه گذشته:

کشاورزی در اقتصاد و تولید ایران کمرنگ شده است

مشاهدات آماری نشان می‌دهد سهم بخش کشاورزی از اشتغال در دو دهه گذشته از ۲۵ درصد به زیر ۱۵ درصد رسیده است. همچنین سهم این بخش از تولید ناخالص داخلی نیز از اواخر دهه نود پایین‌تر آمده است.

به گزارش اکوایران، بخش کشاورزی یکی از ارکان مهم اقتصاد ایران محسوب می‌شود. با این حال، بررسی روند ۲۰ سال گذشته نشان می‌دهد که سهم این بخش از تولید ناخالص داخلی و اشتغال کل کشور کاهش یافته است. این روند کاهشی می‌تواند ناشی از عوامل مختلفی مانند تغییرات ساختاری در اقتصاد، کاهش سرمایه‌گذاری در این بخش و تغییر الگوی اشتغال باشد. تولید ناخالص داخلی به دو روش محاسبه می‌شود. یکی از این روش‌ها ارزش افزوده است که ارزش کالا و خدمات تولید شده در کشور طی یک دوره مشخص است. در این روش اقتصاد به سه بخش اصلی «کشاورزی»، «صنعت و معدن» و «خدمات» تقسیم می‌شوند. طبق تعریف مرکز آمار نیز افراد ۱۵ ساله و بیشتر جمعیت حاضر در سن کار تلقی می‌شوند و وضعیت آنها در آمارهای بازار کار محاسبه می‌شود.

بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران، سهم بخش کشاورزی از اشتغال کل کشور در سال ۱۳۸۵ برابر با ۲۴.۴ درصد بوده است، اما این سهم در سال‌های بعدی روندی کاهشی داشته و در پاییز ۱۴۰۳ به ۱۳.۷ درصد رسیده است. این کاهش نشان‌دهنده تغییر ساختاری در بازار کار ایران و حرکت نیروی کار به سمت سایر بخش‌های اقتصادی به‌ویژه خدمات و صنعت است. سهم بخش کشاورزی از تولید ناخالص داخلی نوساناتی را تجربه کرده است. عمده این نوسانات فصلی هستند. در فصل بهار و تابستان به علت شرایط آب و هوایی، تولید بخش کشاورزی افزایش می‌یابد در حالی که در فصول سرسال تولید این بخش از دو فصل ابتدایی سال به‌طور چشمگیری کمتر است. بیشترین سهم این بخش از تولید در تابستان ۱۳۹۹ با ۱۴.۳ درصد ثبت شده، و کمترین سهم نیز در زمستان ۱۳۸۷ با ۲,۷ درصد رقم خورده است. روند سهم این بخش از کل تولید نشان می‌دهد که تا سال ۱۳۹۹، علی رغم کاهش سهم از اشتغال، صعودی بوده و به ۱۴,۳ درصد رسیده است اما داده‌ها نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر افت نسبی داشته است.

یکی از دلایل اصلی کاهش سهم کشاورزی از تولید و اشتغال، تغییرات اقلیمی و کاهش منابع آبی در کشور است. خشکسالی‌های پیاپی و کمبود منابع آبی باعث شده است که بسیاری از زمین‌های کشاورزی از بهره‌وری کمتری برخوردار شوند و در نتیجه تولید این بخش کاهش یابد. از سوی دیگر، رشد فناوری و مکانیزاسیون در کشاورزی موجب کاهش نیاز به نیروی انسانی شده است. بهبود بهره‌وری در برخی زیرمجموعه‌های کشاورزی باعث شده تا بانیروی کار کمتر، تولید مشابهی حاصل شود. این امر در کنار مهاجرت نیروی کار از روستاها به شهرها، موجب کاهش سهم اشتغال این بخش شده است. همچنین سیاست‌های اقتصادی از جمله کاهش حمایت‌های دولتی، محدودیت‌های صادراتی و نوسانات قیمتی در بازار محصولات کشاورزی نیز نقش مهمی در کاهش جذابیت این بخش برای سرمایه‌گذاری و اشتغال داشته است.